

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 5 kr.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
 Németh István.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség: Szent-István-utca 5.
 Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Szenvedélyesség a parlamentben.

Ide s tova két hónap óta együtt van Magyarország parlamentje és ennek dacára még mindig napirend nélkül van. Legalább 15—20 ülésnek egyetlen tárgya a napirend megállapítása volt. Tíz nap óta olyan vita folyik a parlamentben, mintha legalább is a költségvetés általános vitája folynék. Miniszterek és a parlament legkiválóbb szónokai köteleességüknek tartják — pártkülönbség nélkül részt venni a vitában. Pedig csak a napirendről van szó.

Az utolsó három nap képe pedig nagyon emlékeztet a bécsi reichsrath obstrukciójának csendesebb üléseire. Hárszabály-vita és névszerinti szavazások töltik ki a tisztelt Ház tárgyalásait. Tegnap már a jegyzőkönyv hitelesítése is vitát provokált. Emellett nőttön nő az izgatottság és szenvedélyesség, mely a mai ülésen már magas lángokat vetett.

Kétségkívül beteges állapot. Baj van. A kormány sajtója már keresi is az orvosságot, klotür behozatalát, hárszabály szigorítását stb. emlegetnek, sőt — horrendum dictu — még a parlament feloszlásával is fenyegetőznek.

Pedig ezt a beteges állapotot éppen a kormány okozta.

Nem akarunk nagyon messzire menni, nem akarjuk ezuttal azt bizonyítani, amit ugyanis tud mindenki, hogy Bánffy is, elődjei is mennyire meghamisították, lejárátták a parlamentarizmust. Csak a kormánynak

legutóbbi taktikai hibáira akarunk rámutatni, amelyeket a mai obstrukciós állapot előidézéséhez nagyon hozzájárultak.

Szeptemberben, midőn összejött a parlament, nem volt egyetlenegy tárgy sem előkészítve. Bánffy, úgy látszik, ezuttal is arra támaszkodott, ami programjának mindig a végét képezte, hogy t. i. — magától jön a dolog. Tárgy nem lévén, másrészt pedig várván az bécsi fejleményeket, az első héten mindent elkövetett, hogy napirend megállapításánál és régen elévült interpellációk „elválasztásával“ kihuzza az időt.

Időközben benyújtotta a jövő évi költségvetést, — gondolta hogy a kitűzött terminusig (okt. 8.), amelyre ígérte, hogy a kiegyezési ügyekről végleges munkaprogrammot fog nyújtani, eltöltik az időt a bizottsági tárgyalásokkal.

A bizottság ugyancsak sietett, még Eötvös segítje, Komjathy is sietette a munkát, el is készülték október 8-ra.

Bánffy azonban nem volt abban a helyzetben, hogy betérjessze az ígért kiegyezési munkaprogrammot; mert Auszriában javultak ugyan a viszonyok, de csak látszólag, — arra nem nyujtanak biztatást, hogy a javaslatokat módosítás nélkül elfogadják. Ahelyett azonban, hogy megkezdette volna a Házzal a költségvetést, — általános meglepetésre az indemnyit nyújtotta be Bánffy és kérte napirendre tüzetni.

Nagyon természetes, hogy ezt nem

engedheti az ellenzék. Nincs is rá példa a parlamentarizmus történetében, hogy október elején, amikor még három teljes hónap van a költségvetés rendes letárgyalására, akkor rendkívüli felhatalmazást kérjen a kormány a jövő év első négy hónapjára. Eltekintve attól, hogy az indemnyti a legfőbb bizalmi kérdés, Bánffy pedig eléggé rászolgált az ellenzék bizalmatlanságára, méltán félhet az ellenzék, hogy e rendkívüli politikai lépés megett valami fogás, valami ravaszság rejlik. Bánffy pedig eléggé furfangos ahhoz, hogy hallgasson akkor, amikor méltán és jogosan kérnek tőle felvilágosítást.

Ezt a taktikai hibát most azzal tetézi a kormány, hogy Pulszkyt, Gajárit, Tisza Istvánt és Öryel Kálmánt küldi a baj csillapítására, akiknek pedig — jól tudjuk — egyszerű fellépésük is provokáló az ellenzékre. Ugy hallatszik, hogy már Eötvösért küldtek, őneki „szerencsésebb“ keze van az obstrukciók megszüntetésében.

Mindezek mellett el kell ismerni, hogy a jelen beteges állapot régebbi keletű. Horánszkynek a fellépése mutatja, hogy az ellenzék elkecserepedése a legfelsőbb fokra látott. Most már támadásuk is a leg-szenvedélyesebb lesz. Bánffytól minden áron szabadulni óhajtanak, erre pedig most van legjobb alkalmuk. El lehetünk készülvé, hogy ez a küzdelem igen elkecserepedett lesz. A mostani obstrukció-féle még előcsatározásnak is csendes.

Huszár bravour.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

„Régi dal, régi dal, régi dicsőségről.“

Írta: B. J.

Az apja elesett Kápolnánál, — a fiu Komáromnál harczolt. Rettentetlen bátorsággal, oroszán módra küzdött a fiu most már mindkettőjükért. Nevét nem jegyezte fel a krónikás, tetteit nem mutatja föl a történelem, de azok a tettek mégis fényesebben beszélnek minden szónál. Beirták a tettek nevét vérbetűkkel, abba a vér-rózsákkal koszoruzott könyvbe, melynek neve „Önévedelem“ s melybe oly sok „névtelen hős“, oly sok „félisten“ került. Oda került ő is, — de létét, de tetteit, de nevét ma is hirdeti az a sebesült honvéd bekötött homlokával, melyet egy egész nemzetnek kegyelele emelt s a mely szepültlen homlokra egy, — számba nézve kicsiny, — de hőseit tekintve annál nagyobb óriás, — nemzetnek Géniusza rakta föl a legszebb ékességet: a győzelem, az elismerés, a bámulat, a hírnév babérkoszoruját; hogy idők multával is, mikor csak egy magyar lesz már e szent földön, még az az egy is hódolatlan boruljon le annak a bekötött főknek fájdalmas, de mégis oly fontos tekintete, fölemelő nagysága iránt.

Komárom mellett harczoltak a „fiuk.“ Győzelmet-győzelemre vittak már s épen B.

mellett állomásoztak, hol a győzelmi mámort jó bor mellett, muzikaszóval csüitgatták vagy talán élesztgették?!

A „fiuk között egy 12—13 évesnek látszó gyermek ögyeleg fel s alá s gyönyörködve nézi a fényes csákót, a villogó dolmányt s a csillogó kedvü huszárokat.

A tiszték bent a faluban édes apjánál, az öreg tiszteletesnél isszák az áldomást, ott ülnek a győzelem torát.

Mig apja, a tisztos agg a vezérlökkel együtt ünnepel, addig kis fia, a picziny honfi a „fiukkal“ örül.

Az idő már jó későre jár; a bakter épen a 11 órát fujja bent a faluban; — — — de a fiuk csak mulatnak tovább . . .

Egyeszerre csak halk moraj hallatszik föl a tiszta éj esöndjében, melyből e hangok válnak ki tisztán:

— Fogoly! . . . Áruló! . . . Agyon kell löni! . . .

A kis fiu is a csoportozat felé siet, egészen oda simul annak a daliás vitéznek az oldalára, ki már régóta kezénél fogva vezető őt föl s alá a táborban a legények között . . . Már egészen összeszoktak. Már egészen jó pajtasok lettek.

Most megállnak a sokaság között s a kis fiu tekintete ráesik a bánatos fogoly, az ifju muszka tiszt halálsápadt arczatára.

— Meg kell motozni! — hallatszik most a vezénylő őrmester hangja; — neki esnek a

legénynek s egy lepecsételt levelet huznak elő a fogoly dolmányának belső zsebéből.

— Kém! . . . Áruló! . . . Agyon kell löni nyomban! . . . hallatszik föl ismét a morgás s a kis fiu keze remegni kezd a hős honvéd-huszár izmos tenyerében.

Ártatlan lelke föllázad e tény ellen, hogy annak az ártatlan embernek meg kell halnia azért, mert kém. azért a rongyos levélért! Meghalni ily fiatalon.

— Ne öljk meg meg bácsik! Csak addig ne, mig én haza megyek. Atyámnál van Hetényi a vezénylő kapitány, én majd attól kegyelmet kérek — szól a gyermek az ártatlanság hangján — kirántva kezét a huszárból, a nélkül, hogy feleletet várna kérelmére, sebes futással iramiik tova a néma éjszakában.

Csak otthon áll meg, hol már épen asztalt készülnék bontani. Megáll a kis fiu a vitéz Hetényi előtt, ki az asztalfőn praesidiál s pihegő kebellet, libegve mondja:

— Kémet fogtunk!

Általános hahota követi a gyermek szavait. De hogy is nem! Hiszen olyan féltéken áll a „kém“ szó, a „fogtunkkal“ együtt ily ártatlan lélek szájacskájában. Csak a rettentetlen Hetényi arca maradt komoly s izmainak egyetlen rándulata nélkül kérdezi:

— Hát milyen kémet fogtatok fiam?

— Muszka kémet, vezér ur! — szól a kis fiu; de szavai elnémítják a nevető ajkakat s bizonyosan bámullattal függnek a szemek a kis

UJDONSÁGOK.

— Az egri érsek jubileuma. *Samassa József egri érsek* tegnap ünnepelte *érsekségének 25 éves jubileumát*. Ezelőtt 25 évvel nevezték ki *Samassát*, akkor *szepesti püspököt*, elődének *Bartakovitsnak* halála után. Azon reményben fogadták akkor az Egriek, hogy méltó utóda lesz dicső elődeinek és *Samassa* az elmúlt 25 év alatt beváltotta a hozzá fűzött reményeket. *Samassa* mindig a munka embere volt és bátor harczosa a magyarságnak. Már tanár korában, a Bach korszak alatt, állást foglalt a germanizáló törekvések ellen és serényen munkálkodott a magyarság ügyéért. Jellemzi az a kitartás és szilárdság, melylyel elvei mellett mindig megmaradt és a jótékonyaság erénye, melyet folyton gyakorolt és egyszerű életmódja mellett, még a nem éppen fényesen javadalmazott szepesti püspökség birtokában is, jövedelmének nagy részét közszélokra fordította. *Eger* városa ünnepel, lobogó díszet ölt főpapjának tiszteletére. Örömmel csatlakozunk mi is hozzájuk, üdvözölve a jeles, hazafias főpapot.

— **Miniszteri köszönet.** *A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter* báró *Trantenberg Frigyesné* szül. gróf *Almássy Emmi* urnőnek, ki *Moór* községhez tartozó *Arki* pusztán saját költségén iskolát állított és tart fenn, köszönetét nyilvánította.

— **Papszentelés.** Holnap, 28-án reggel fél 8 órakor papszentelés lesz a papevelő intézet templomában. *Steiner Fülöp* megyés püspök fogja *Szűcs Györgyöt* pappá szentelni.

— **III. Béla király szobra.** Tegnap délelőtt helyezték el III. Béla királynak és nejének szobrát a budavári Mátyás-templomban. A szobrokat a szarkofágok fölé állították s ehhez az akthoz a kormány és főváros megbízottaitól alakult kiállítási bizottság jelent meg. Ott voltak: *Romy* miniszterelnökségi tanácsos a kormány képviselőjében, *Pártos Gyula* a főváros képviselőjében, *báró Lipthay Béla*, *dr. Czobor, Kurz József* plébános, *Szendrey* miniszteri tanácsos, *Schulek* építész, a *Mátyás-templom* restaurátora, *Nendtvich* műszaki tanácsos, *Üzögler* építész, egyetemi tanár, *Forster Gyula*, a szoborbizottság elnöke és a ciszterciák képviselője. A szobrokat *Mikula Ferencz* készítette polai köből, s III. Béla királyt a Szé-

lős arcán. A szuró tekintetek behatása alatt lángba borul a kis fiu arca s önkénytelenül kéri:

— Mi lesz a kémmel vezér ur? agyon vik ugy-e? de hangja remegni kezd s két s könnyesepp pereg végig a hamvas arczokon.

— Sorsára bizzuk fiam! szól *Hetényi*, ki nem akarja a rideg valóval még jobban megszomorítani a fiút; — de a kis fiu ártatlan lelkébe csillogó reményt öntenek e szavak s örült gyorsasággal fut vissza a táborba, a kegyetlen honvédek közé.

Ott legelőbb is pártfogójával a daliás huszárral találkozik s feltokozott izgultsággal mondja:

— A vezér azt mondta, várjanak, bácsi!... De mintha elpirulna lelke a kis hazugságon, melyet jó szíve sugalt mintegy önkénytelen ajakára, néma megadással hagyja vezetni magát egy félreeső hely felé, hol vitéz hadiak némán ásnak egy gödröt, egy siringdört a fiatal tiszt, a kém számára.

A kis fiu megérti a dolgot s megerednek könnyei, amint sirva kéri:

— Hát már meglőtték ugy-e?

— Meg! — szól a hős lakónikusán, — de hát miért sajnálsz kis fiam, hisz ő a hazának ellensége volt.

— Ellensége volt?! álmélkodik a gyermek, — no ha az volt, hát akkor ugy kellett neki! Menjünk!

S vigadtak tovább...

Amint a hajnal felvonta bíbor sátorát, s

kesfejérvárot talált jelvényekkel ábrázolja. Jobb kezében zarándokbot és balkezeiben a jogar van. Baloldalán még a kard és jobb kezének második ujján a görög császártól kapott gyűrű látható. Lábainál oroslán nyugszik, a mely a régiak szerint a bátorság szimbóluma volt. A szobor hossza 192 cm. és dr. *Török Aurél* szerint, a ki a talált csontokat összeállította, ez volt *Béla király* tényleges magassága. És ő is szolgáltatta erre nézve az adatokat. A királyné alakját szintén a talált csontok után, a valóságnak megfelelően állapították meg. Hossza 150 cm. Feje szintén párnán pihen és rajta van a házi korona. Termétét stilszerű köpeny fedi, mely alatt himzéssel ellátott bő női ruha van. Balkezeiben imakönyvet tart, jobbja pedig szíven nyugszik. Lábainál a hűséget jelképező kutya fekszik. A két szobor elhelyezése azért nem történetes meg a temetés alkalmával, mert a szarkofág fedelét akkor is gépekkel kellett felemelni.

— Az „Erzsébet” népkönyha. A jótékony négyeletnek azon kegyeletes elhatározása, hogy boldogult jó királyné emlékezetére *Székesfejérváron* népkönyhát létesít, városunk társadalmának minden rétegében a legnagyobb helyesléssel találkozott. Valóban nemes érzésre valló eszme, melynél *Erzsébet királyné* emlékezetének szebben adózni nem is lehet. A milyen nemes ér: sü, jó szívű volt királynéknak egész életében, olyan jótékony intézmény tartsa fel emlékezetét, szebb ez minden márvány szobornál és minden művészi vésőnél igazabban domborítja ki mártír-királynéknak emlékét. — Az eszmét mint értesülünk a városházán is jól fogadják. A tanács csak holnap fog ebben a kérdésben határozni és mindenesetre pártolól fogja a közgyűlés elé terjeszteni. Vannak azonban igen sokan, a kik szívesen vetve nemcsak ama rendkívüli nagy előnyre, a mely a jótékony négyelet tervével kapcsolatosan lehetővé teszi a szegényügy rendezését is, de számot vetnek azzal is, hogy a jótékony négyelet magára nemcsak óriási munkát vállal, hanem roppant anyagi terheket is, éppen azért méltányosnak tartják, hogy legalább anyagi tekintetben könnyítsenek a jótékony négyeleten és az első évi segély legalább 2000 frtban állapítsák meg és csak ha a további években a jótékony négyelet ezt nélkülözhetné, ez esetben

a kelő nap első sugarai rászórták fényüket a nyalka huszártáborra s megütödvé sikamlottak tova a fényes század csillogó egyenruháján —

— Ellenség! kiáltás ébresztette öntudatra a győzelemittas legénységet.

— Körül vagyunk véve! suttogták egymásnak a hadiak; megütözésről szó sem lehet a tulnyomó erővel szemben.

— Mi lesz most kis fiam? — szól a huszár kis pajtásához; — most minket lönek ám agyon!

— Hát agyon lönek! felelé a kis fiu, ki ugy látszik egy éj alatt, — melyet e hősök közt töltött, — egészen megbarátkozott a halál rémes gondolatával.

— De nem hagyjuk ám magunkat! keresztül vágunk!

E pillanatban riadót fujnak, mindenki lovára pattan, a kis fiu is ott ül már az ő védelmezője lován, két izmos karjától átélve a derék huszárnak.

Mikor a riadó végakordjai elhangzottak, akkorra a félelmes huszár csapat már keresztül rugta magát a bámuló ellenség csodálkozó sorai között.

Dél felé járt az idő. Messze lovagoltak már nagyon. Egyszerre csak megáll a huszár s kéri a futót!

— De hát belőled mi lesz most gyermekem?

— Elmegyek magukkal bácsi s beállok katonának!

— Nem fiam! kicsiny vagy te még na-

szállítatnék le 1000 frtra. — A kik e felfogást támogatják igen heyesen gondolkoznak, mert hiszen a városnak nem szabad ebben a kérdésben üzérkedni és ha a jótékony négyelet szerény volt is a kérésben, nem szabad fukarnak lenni a segítségben. A mit a jótékony négyeletnek adunk, biztosak levetünk benne, hogy azt a szegényeknek adtuk.

— **Rendkívüli közigazgatási bizottsági ülés a városnál.** A legutóbbi közig. bizottsági ülésen egy legközelebb összehívandó közigazgatási biz. ülés tartását határozták el és pedig a következő várm. tarifa megállapítása céljából. Az ülés f. hó 26-án tartották meg d. e. 9 órakor a városház nagytermében, *Havranek József* polgármester elnökelte alatt. Jelenvoltak: *Havranek József* polgármester, *Dieballa György* gazdasági tanácsos, *Tóth István* főjegyző, *Krécsy Miklós* mérnök, *Kovács Elek* árvaszéki ülnök és *Almássy Ferencz*, *Dr. Eisenbarth Károly*, *Dr. Löwy Károly*, *Mercsich Lajos*, *Dr. Sára Gyula*, *Tóth Aladár*, *Tóth Arthur* biz. tagok. Tárgy az iparkamarának a helybeli közelet-vám újból való megállapítására vonatkozó indítványa volt, melyet a bizottság csekély módosítással elfogadva, határozatra emelt és jóváhagyás végett felterjeszti a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez. Az eddigi tarifán változás csak a sorompón behajtott szarvasmarha után, az eddigi 2 kr. helyett 3 kr., a keszke után 1 kr. helyett 2 kr. történt. Csak a kaszon beszállított bor után fizetendő vámot emelték az eddigihez képest átlánylag magasra, 5 kr. helyett 30 kr. hektoliterenként. A bizottság 6 évre javasolja az új tarifát megállapítani.

— **Hirtelen halálozás.** *Nagy-Perkátán* f. hó 20-án *Kovács István*, 23 éves ottani lakos hirtelen elhunyt. A község elöljáróságának értesítésére a körorvos az elhunyt hulláját megvizsgálta, azonban a külső erőszaknak legcsekélyebb nyomait sem találta. A boncolás folytán azután kiderült, hogy alvás alatt beállott szívvelhűtés okozta a hirtelen halált.

— **Iparhatósági megbízottak választása.** Fejérmegye központi főszolgabírája és *Székesfehérvár* szab. kir. város rendőrkapitánya mint I. foku iparhatóságok részére az iparhatósági megbízottak az 1884: XVII. t. cz. 172. §-a

gyon oda! Te belőled még ember is lehet! szólott a huszár s visszafordítva lovát vágatva indult a tajtékozó paripán vissza, a kis fiu szülőháza felé.

Közél jártak már a faluhoz, midőn egy domb mögött három ellenség katonával találkozott, kik sortűzet küldtek a futók után... A gyilkos golyó egyike mellkasába fúródott a huszárnak s kiömlő piros vére végig csurgott a kis fiu ruházatán.

Fél kezével befogta sebé a vitéz, a másik féllel még egyszer ölelte magához a gyermeket, még egyszer vágta lova oldalába sarkantyuját s aztán mikor beértek a parochiára, kicsordult abból a nemes szívből az utolsó csöpp vér is s a hős vitéz élettelenül bukott az agg tiszteletes lábai elé, ki félkezével egyetlen fiát emelte ki a nyeregből, féllel pedig a halott huszárt emelte fel a földről.

Másnap délután az agg tiszteletes fényesen eltemette a fiatal huszárt, ki fiának mentője volt.

Hajdonok vitték ki a temetőbe s olyan keservesen sirt mindenki, amint énekelték:

„Rajta diszlik csákJója és fegyvere,
Szemfő-ele: honvédi köpenyegje...“

A kis fiu pedig nemsokára bálájának lerovásául szép fát ültetett életmentőjének sírnombja fölé. Most már szomorufizága borul a sírjára, az a vitéz huszár szomorú nótája...

alapján évenként újból választandók. Ezen választáshoz a kereskedők és iparosok névlajstromai a kereskedelemügyi m. kir. nagyméltóságú miniszter urnak 52211/85. számú körrendelete értelmében összeállítván, — választásra és megválasztásra jogosultak névjegyzékét feltüntető ezen kétrendbeli lajstrom folyó évi november hó 1-től 8-ig bezárólag a városház nagytérképében a hivatalos órák alatt közszemlére kitéve megtekinthető. Felhivatnak az érdekeltek, hogy ezen névlajstromok ellen netáni felszólamlásaikat folyó évi november hó 10-ig alulírott főkapitány, mint I. fokú iparhatóság hivatalában beterjeszteni el ne mulasszák, mivel ezen névlajstromok alapján fognak az iparkatósági megbízottak a jövő 1899-ik évre megválasztani. Székesfehérvár, 1898. évi október 22-én. Réé István, rendőrkapitány.

— A megtört közönség. A „Budapesti Hirlap”-ban nem rég czélzatos tudósítás jelent meg, a melyben az illető tudósító a székesfehérvári közönséget támadta meg azért, hogy Szalkay „kötöny” (sic!) társulatát nem támogatja. Persze a ravasz tudósításból kimaradt indokolása annak, hogy miért helyezkedett erre az álláspontra a közönség. — Ma újabb tudósítást olvasunk a Budapesti Hirlapban. Hogy a társulatot agyon dicséri a tudósító, — legyen boldog vele! Ami e tudósításban megragadta figyelmünket az nem más, mint ez a büszke kijelentés: „A közönség már megtört”. . . . Bennünket végtelen lesújtott az a tudat, hogy végre is Szalkay lett az erősebb és városunk közönsége megtört. Azonnal bizatos adatokat kutattunk és a legheitelesebben tudhatjuk fővárosi laptársunkkal, hogy a megtörtök száma tegnap éppen 30 volt. Ennyien ültek ugyanis a tegnapi előadás alatt a földszinten. Amint a megtörtök száma nőni fog azonnal statisztikai-kal kifogjuk mutatni, mint azt a ragályos megbetegedések alkalmával tenni szoktuk. — Addig csak Garaival énekeljük:

„Harmáncz megtört színháza tart stb. stb.”

— Sertésvész megszűnése. A megyei állatorvos hivatalosan jelenti, hogy Soponya közönségben megszűnt a sertésvész, miért is a közönség feloldatik a zárlat alól.

— Eltűnt. Csányi Antal soponyai lakos, 37 éves, nő, családos, f. év október 23-án délelőtt elmezavar tünetei közt a faluból Aba felé szaladt, s azóta sem vissza nem tért, sem feltalálható nem volt. A soponyai köz-égi előjáróság köröztetni és feltalálása esetén hazakísértetni kéri. Személy leírása: középtermetű, hosszukás arcu, fekete haju és arczszinű; szürke koczka kabátot és pantallót visel.

— Hamis bor. Mohán Szabó István korcsmáros korcsmájában állítólag hamis bort találtak. A borból a szolgabíróhoz be is szállítottak jegyzelmzés végett. Dr. Vizteleki Frigyes járásorvos pedig a helyszínen tart vizsgálatot.

— Kosár lopás. Cséri Ferenczné polgári lakos, telkes gazdáné, bejött a tegnapi heti vásárra és Lipp Rezsóné kosarastól egy fehér kézi kosarat lopott, a kosaras észrevette a lopást, meg is találták nála a kosarat. Eközben megjött a kosarasné lánya, ki hallván a lopás felől beszélni, azt mondta, hogy ő látott egy másik hasonló alakú kosarat, de az fekete volt. Utána néztek a dolognak és csakugyan hiányzott egy fekete kosár. Ezt meg Csíhó Gróf Jánosné ugyan-csak polgári lakos lopta el, kítől aztán Cséri Ferenczné megvette 30 krért, habár tudta, hogy lopott dolog. A tolvajokat átadják a járásbírósnak.

— Elragadta a ló. Fazekas János kis-kesszi lakos 6 éves gyermeke f. hó 25-én bátyjával lovakat itatott egy nyitott kútnál, midőn az egyik ló valamitől megijedvén futásnak eredt s a szerencsétlen gyermeket magával hurcolta, mert a ló kötőfékje, melynél fogva a lovat tartotta, a nyaka köré csavarodott s így nem tudván szabadulni agyon verte, ütötte magát. Óvó például szolgálhat ez az eset a vigyázatlan, meggondolatlan szülők gyermekeinek, kik igen sokszor bízzák a földből még alig kilátszó gyermekükre a lovakat.

— Halva találták. Alapon Szalovics József jubását a mezőn levő kunyhójában halva találták. A megindított vizsgálat folyamán dr. Krausz Adolf járásorvos felboncolta a hullát, de semmi jelet sem talált, mi esetleg gyilkosságra engedne következtetni. A hozzátartozóinak sincs gyanujuk senkire, ki rajta gyilkosságot követhetett volna el. S így mint a járásorvos megállapította influenza és az abból eredő tüdőlob okozta halálát, annál is inkább, mivel az illető 5-6 nappal előbb betegeskedett, de azért kötelessége teljesítése végett mindig künn tartózkodott.

KÜLÖNFÉLE.

□ A pirulás — betegség! Szegénylős ifjak és szemérmes leánykák őrizkedjétek az elpirulástól, mert tudjátok meg, hogy a midőn valamely titkos érzélem — bármilyen édes legyen is az — arczotokra kergeti könnyen hevülő véreket, ez az állapot: betegség. Ezt sütötte ki legújában hosszas komoly tanulmányozás és kísérletezés után egy Bechterew nevű pétervári tanár. A pirulás terén elért eredményeit a tudós tanár egy könyvbe foglalta egybe, mely a következő hangzatos címet viseli: »A pirulás pathologiai tünetei.« Gazdag orvosi tapasztalatainak tőrházából jellemző eseteket beszél el többek közt, hogy egy szép fiatal leány, mielőtt nagyobb társaságba kellett mennie, azonnal elpirult! Ellenben a pirulás elmaradt, ha a helyiségben fülhomály uralkodott, vagy, hogy nem kellett megfigyelésektől tartania. — Oroszországban tehát a tünetnyeszerű esetek közé tartozik, ha egy fiatal leány elpirult! Akkor jöjjön a tudós tanár ur Magyarországra, hol maturáns ifjak és serdülő leányaink között széles tere nyílik a pirulás pathogikus eseteinek tanulmányozására.

□ A keverő masina. Az igazi kártyást bosszantja a keverés. Kárba vesztenek tartja azt az időt, amelyet a kártyakeverésre kell fordítania. A vesztes a keverést még azért is szidja, amiért rossz volt. Együtt hagyta a kártyákat s megint rosszakat juttatott neki. Kitalálták ezért a keverésnek legkülönbözőbb módjait. A vágó módszert, amelynél a keverő a kártyacsomót két felével egymásba szorítja, a hámozó módszert, amelynél az egyes kártyákat a csomóval gyorsan lehámozzák és összekeverik, a toló rendszert, amelynél a legyöző formára szétvált kártyákat egymásba tolják. Mindegyik csak annak jó, akinek jó kártyája jön. Mert a jó kártya jön, a rosszról ellenben azt tartják, hogy adják. Nem is lehet másképp: a kártya szerencse dolga, már pedig a szerencse nem juttathat mást, csakis jó kártyát, a rosszat ellenben az osztó adja. Mindig a kártya jön, mert a szerencse mindig azt küld, de keverés és osztás közben a jó kártya eltévedhet a sok kártya közt. A szerencsétlen kártyások körében tehát nagy örömet fog okozni az a hír, hogy főtallálják a kártyavető masinát. Azt, amely olyan alaposan összekeveri a harniczket, vagy negyvenkét lapot, hogy az előbbi párthie kártyái sohasem maradhatnak együtt. És azoknak is jól fog esni az a hír, akik az osztás lassuságát panaszolják. Az emberek két kártyacsomóval fognak játszani; míg az egyiket ütik, a másik a másnába keverődik. A berlini nagyobb kávéházakban már dolgoznak a masinák, nálunk bizonyára villamos erőre fogják őket berendezni.

□ Feltűnő ismertető jelek. A rendőri közlönyben a tegnapi napon egy körözés jelent meg, a mi annyiból érdekes, mert a feltűnő ismertető jel — legalább is nagyon különös. A székelvudvarhelyi rendőrség körözeti Miklós Dániel borbélysegédet, a ki két takarékpénztári könyvvét megugrott, amelyeknek az értéke közel 1000 ft. A leírásban, mint kü-

lönös ismertető jel van megemlítve az, hogy a szökevény ingje s alsó nadrága — kopott. — Ehhez hasonlólt olvasánk egy vidéki lapban. Pontos személyleírás czim alatt. Egy vármegyei pandúr a Dunába fulladt s a víz elvitte a holttestét. A szolgabíró, hogy a hullát feltalálás esetén annál könnyebben felismerhesse, a dunamenti községekhez a vízbefullatnak személyleírását küldette, s hogy hamarabb ráismerhessenek, hozzátette a rovathba azt is, hogy beszél magyarul, németül és tótul.

NYILT-TÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Magyar Általános Köszönbánya részvény társaságtól Budapestben a

tatai köszönbányák

kizárólagos képviselőt Székesfehérvár és vidékére átvettem és senét itt állandóan raktáron tartom.

A hazai széntermékek közt a tatai szén első helyet foglal el és a porosz szénhez hasonlóan, legkisebb salakot sem és nagyon kevés hamut hagy hátra, miért is szobafűtésre kiválóan alkalmas.

Kérem a tisztelt fogyasztó közönséget, hogy erről magának meggyőződést szerezni és megrendelésekkel fölkeresni sziveskedjék.

RAKTÁR: a teherpalyaudvar bejárójával szemben, a Keszei-féle székgyarban.

Iroda:

Tisztelettel

Sas-utca 5.

WEISZ JÓZSEF.

* E rovathban közöltétekéért teletősséget nem vállal a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG.

+ Kamatláb és jegybank. A pénzügyi viszonyokat Budapestben az jellemzi, hogy egy pénzkereslet, mint a kínálat meglehetősen tartózkodó. A kamatlábviszonyok kevéssé változtak. Az elsőrendű malomváltók, amennyiben a malom hitele még nincs a banknál kimerítve, 4¹/₂%,⁰ mellett, a magán-eszkomptöröknél pedig 4³/₄%,⁰-on helyezhetők el; a tulajdonképpeni üzleti váltók kamatlába, a privát-diszkontóban 5-5¹/₄%,⁰. A börzei utolsó likvidáció 6⁰/₁₀₀-os kamatláb mellett simán folyt le. A bécsi piacon a bankváltók kamatlába 4⁷/₁₀-4¹/₂%,⁰, a kereskedelmi váltóké 4¹/₂-4¹/₂%,⁰. Párisban a bankráta mult heti fölemelését inkább politikai okokra vezetik vissza; a privát-diszkontó kamatlába alig változott s ma is 2¹/₂%,⁰-on áll. Berlinben ellenben feszültebb a viszony s a magánkamatláb 4¹/₂%,⁰, az utimópénz pedig 4⁷/₈%,⁰-on. Londonban némi megkönnyebbülés észlelhető, a mi arra vezethető vissza, hogy az amerikai sterlingkursus alakulása magától korlátozza az aranykivitelt; a privát-diszkontó a 3³/₄%,⁰ körül mozog. További kamatlábelmére egyelőre nincs kilátás s az osztrák-magyar bank csütörtöki ülésétől nincs mit tartania a kereskedő világnak. A bank ugyanis már arra az álláspontra állott, hogy a kamatlábat a mai 4¹/₂%,⁰-on meghagyja s így ha az októberi utimópénz megfizetett pénzvisszonyait megussza a bank a mai kamatlábal, valószínű, hogy ez év végéig nem emeli a hivatalos bankráttát. A ma megjelent s e hónap 23-áról szóló bankkimutató a váltótárcza 62 milliós hanyatlását s az adóköteles bankgyűjtemény 89 milliós hanyatlását jelenti. Ertesülésünk szerint a bank mai állapota szerint az adóköteles bankgyűjtemény ismét a nyolczmillió körül mozog s azt várják, hogy az utimópénz újra 25-30 millióra fog emelkedni. Az októberi utimópénz ugyanis mindig a legnehezebb, mert az üzleti kampány delén kívül a szelvényterminus és a házbérne-

gyed is erre az ultimóra esik. Megjegyzendő, hogy a tavalyi október 31-én a bank 25,889.000 forintnyi adómentes tartalékkal rendelkezett s e mellett a váltótárczája 181.717 forintra ruggott ez idei október 23-iki 218,179.000 forinttal szemben, melyhez még ultimóig mintegy 20 milliónyi szaporulatot várnak.

* Mennyi bort fogyasztanak a világon? Az egyes államok borterméseinek megállapítása alapján 1897-ben az egész világon 107,594,000 hektoliter bor termeltetett. Némelyeknek nem is tűnik fel ez a szám olyan nagynek, de ha vesszük, hogy ez mégis 14,345,800,000 üveg bort tesz ki és a föld lakosságát 1.2 milliárdnak vesszük, fejenként 10 üveg bort számíthatnánk. Nem egy ember kérdezhetné: Hová lett az én 10 üveg borom? Mindamelllett az 1897. év nem tartozott a jó bortermő évekhez; 1896-ban 15,877,000 hektoliterrel több, tehát 123,471,000 hektoliter vagyis 16,452,700,000 üveg bor termelt, vagyis 11 üveg fejenként. Németország bortermelése a világfogyasztással szemben egészen lényegtelen; 1897-ben 2,100,000 hektolitert azaz 280,000,000 üveget — fejenként 5 üveg bort termelt. A bortermelés a különböző államokban egyenlőtlenül van elosztva; főtermelőként Francia-, Olasz-, Spanyolország és Portugál lépnek fel. Ezen négy állam külföldi gyarmataikkal egyetemben 84,318,000 hektoliter bort, azaz a föld összes termésének 78.4 %-át termelt. Ezen államok terméséhez Románia 3,200,000 hektoliterrel járul. Ezután jönne Törökország 1893-ban 3,050,000 és 1897-ben 1,800,000 hektoliterrel. Az amerikai Egyesült-Államok, melyeknek konkurrencziájáról fojton beszélnek, 1,147,000 hektoliter bort termelnek, mely mennyiséggel a világtermelésével szemben tekintetbe sem jöhetnek.

ALAPITATTOTT
1858. vben.
TELEP
Palotai-utczá 23.

PFINN JÓZSEF
„GONGORDIA“

TELEFON SZÁM 79.
Sürgöny czim:
Concordia, Székesfehérvár.

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Székesfehérvárott, sas-, Jókai- és iskola-utczá sarkán
a „Fekete Sas“ szálloda átellen ben

SIRKOSZORUK.

SIRKOSZORUK.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.

Hullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek. 70. — 5

Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek!

Eredeti Thea behozatal.

SCHÖNBERGER D. Székesfehérvár, Ligetsor 5. sz.

Főraktár. FIUME szabad kikötő.

Angol országban, hol 20 év óta minden évben megfordulok eikerült Chinai thea termelőkkel közvetlen összeköttetésben lépnem, s így kellemes helyzetben vagyok, hogy legfinomabb hamisítatlan valódi minőségű theával szolgálhatok, miről bárki mintáim felhasználásával meggyőződést szerezhet.

Thea fajták helybeli raktároból:

- Ceylon 1 kiló 4 frt.
- Pecco-Orange 1 kiló 5 frt.
- Orosz keverék 1 kiló 6 frt.
- Angol keverék 1 kiló 7 frt.

Idei termés és csakis a legjobb minőség.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Mintákkal ingyen, szolgálók.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításán kitüntetve, gyakorlati nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító.

*** Darabja 3 frt. ***

A penge **csillagos aczéllból és a többi részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megredezhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utczá 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

Homoki szőlőtelepítőknék igen fontos.

A czég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, a mennyiben ma már sok Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó-és-Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesítő-állománya honoktatáson létesített homoki szőlőtelepítőknék kinoses háza rendelőknek kiad szállítványokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen s így az földent a homokföldben az, mely agyagos iszaplerakódás vagy túlságosan követített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkovácsbíró hírneves telepítői valók. Ugy magaderekük, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszibarack, kajszin-barack, szőlő, melyek gazdag gyökereztüknek fogva főként nagyban telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték varfrt 84 król 19 früg terjed, Nagyobb-vételnél 5—10—15% engedmény. — Levél czim:

UNGVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, **Czegeleden.**

!! Tessék árjegyzéket kérni!!

74. 10—6